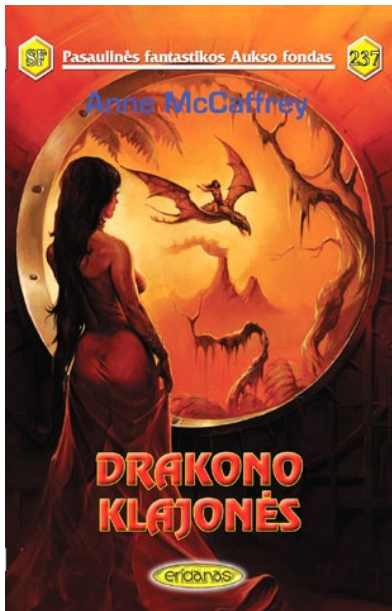

Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

Anne McCaffrey

Anne McCaffrey

DRAKONO KLAJONĖS

Mokslinis fantastinis romanas

Kai žmonės įsikūrė Perno planetoje, jie nesuko sau galvos dėl Raudonosios Žvaigždės – planetos kaimynės, prisiplakusios prie jų sistemos. Tačiau prabėga keli šimtai metų ir kaimynystėje tūnanti plėšri bei negailestinga gyvybė ima naikinti žmones. Šie kartu su drakonais pakyla į kovą su neganda, Sidabrinių Gijų pavidalu skrodžiančią Perno padangę. Kol vieną dieną žmonės suvokia: norint pribaugti Gijas, reikia likviduoti jų šaltinį Raudonojoje Žvaigždėje...

Iš anglų kalbos vertė NOMEDA BERKUVIENĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"

237 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Anne McCaffrey - DRAGONQUEST

New York, Berkley books, 1998

Copyright © by Anne McCaffrey, 1970

Cover art copyright © by Ken Kelly, 1994

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2002

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

PROLOGAS

Rakbetas, besisukantis Šaulio žvaigždyne, buvo auksaspalvė G klasės žvaigždė. Jo sistemai priklausė dvi asteroidų juostos, penkios planetos - ir dar viena, klajoklė, pritraukta ir traukos saitais supančiota tik per pastaruosius tūkstantmečius. Kai žmonės pirmą kartą įsikūrė trečiojoje Rakbeto sistemos planetoje, gavusioje Perno pavadinimą, jie neatkreipė ypatingo dėmesio į keistą prisiplakėlę planetą, besisukančią aplink šviesulį labai ištįsusia, nepastovia orbita. Kelios žmonių kartos nė nesuko galvos dėl Raudonosios Žvaigždės - kol kartą, atsidūrusi perihelyje, ji pernelyg priartėjo prie Perno.

Kai kitų Rakbeto sistemos kūnų įtaka nekliudė planetoms suartėti, svetima, negailestinga, plėšri gyvybė stengdavosi įveikti erdvės tarpsnį ir persikelti į svetingesnįjį pasaulį. Kas žino, kiek tūkstantmečių Raudonoji Žvaigždė neišvengiamai cikliškaiai čaižė planetą šiuo mirtinu botagu; tačiau dabar Perne gyvena žmonės.

Iš pradžių kolonistai patyrė košmariškų nuostolių. Prasidėjo ilga kova dėl išlikimo, žiaurios kautynės su neganda, sidabrinųjų siūlų lietaus pa-

vidalu skrodžiančia Perno padangę. Ir kaip tik tais sunkiais vargo metais ryšys su gimtąją planeta galutinai nutrūko.

Kadaise perniečiai išardė transportinius laivus ir atsisakė daugybės technologijų - visa tai atrodė nereikalinga ir netinkama tyroje derlingoje planetoje. Tuo tarpu dabar, siekiant apsiginti nuo Gijų įsiveržimo, išradingiausiai kolonistai pradėjo sudarinėti ilgiems amžiams apskaičiuotą planą. Pirmąją stadiją sudarė vienos unikalios juos priglaidusios planetos biologinės rūšies tobulinimas. Ypač jautrūs vyrai ir moterys, turintys įgimtų telepatinių sugebėjimų, buvo mokomi naudotis ir rūpintis tais nepaprastais gyvūnais. Drakonai, šitaip pavadinti prisiminus pasakiškus padarus iš Žemės legendų, turėjo dvi nepaprastai vertingas savybes: jie beveik akimirksniu persikeldavo iš vienos vietos į kitą, o prariję tam tikro mineralo, kurio sudėtyje buvo fosfino, galėjo spjaudytis liepsnomis. Tokiu būdu pakilę į padebesius drakonai sudegindavo Gijas ore ir neleisdavo joms pasiekti dirvožemio. Pirmąjį plano etapą palaipsniui įgyvendino kelios kartos. Tuo pat metu buvo vykdoma ir antroji dalis, bet galutiniam jos realizavimui prireikė kur kas daugiau laiko. Tačiau ji užtikrino patikimą apsaugą nuo pragaištingųjų sporų įsiveržimo. Mat Gijos buvo

tik mikozoidinės sporos, galinčios įveikti kosminę erdvę, o pasiekusios gyvenamą pasaulį nesąmoningai ir godžiai ryti bet kokią gyvą materiją. Patėkusios ant derlingojo Perno paviršiaus, jos įsirausdavo į minkštą dirvą ir pradėdavo sparčiai daugintis.

Apsaugos programos iniciatoriai tikėjosi, kad pirmoji plano dalis iškart duos rezultatų - bent jau psichologiniu požiūriu. Perniečiai matė, kaip Gijų gniužulai liepsnoja ore, o paskui pilki jų pelenai krinta žemyn; juos tai nuramindavo ir įskiepydavo pasitikėjimą savo jėgomis. Bet Pietų žemynas, kur buvo gausu žemumų ir kur pirmiausia buvo įgyvendinta antroji plano dalis, pasirodė besąs nepersitaikęs gynybai; visi kolonistai persikėlė į Šiaurinį kontinentą, kur galingi kalnagūbriai, pilni natūralių olų, galėjo apsaugoti negandų metu. Sunkaus triūso dėka šiaurėje kūrėsi naujos gyvenvietės, ir netrukus dosnus Pietų žemynas buvo užmirštas. Kaip, beje, užmiršta buvo ir tolimoji kolonistų gimtinė - Žemė. Kiekvienos tautos atmintyje prisiminimai apie gimtąją planetą darėsi vis miglotesni, virto legendomis, kol išnyko net iš seniausios Perno istorijos ir galiausiai nugrimzdo užmarštin.

Fortas, pirmoji gyvenvietė, iškirsta rytiniame

Didžiojo Vakarų kalnagūbrio šlaite, netrukus tapo per ankštas kolonistams. Antrasis miestas įsikūrė šiek tiek šiauriau, prie didžiulio ežero, kur tarp uolų buvo aptikta daugybė urvų. Tačiau po keleto dešimtmečių Ruato holdas irgi pasidarė perpildytas. Kadangi Raudonoji Žvaigždė patekėdavo rytų padangėje, buvo nuspręsta pasiųsti ekspediciją į Rytų kalnus ir ištyrinėti vietas, patogias stebėjimo punktų bei būstų įrengimui. Vienintelė tinkama vieta buvo uolos, kadangi tik akmuo ir metalas (kurio Pernas, deja, nebuvo itin turtingas) galėjo apsaugoti nuo deginančių Gijų smūgių.

Tuo metu sparnuotieji, ilgauodegiai ugnimi alsuojantys drakonai selekcijos dėka tapo tokie didžiuliai, jog pasidarė nebeįmanoma laikyti juos ankštose miestų-holdų olose. Tada perniečiai atkreipė dėmesį į senų užgesusių vulkanų kraterius, kurių vidiniuose šlaituose žiojėjo milžiniški urvai. Vienas toks kalnas dunksojo netoli Forto; kitas aptiktas rytiniame žemyno pakraštyje, Bendo kalnuose. Jie buvo pritaikyti drakonams bei raiteliams gyventi, bet įgyvendinant šį projektą teko išseikvoti paskutines degalų atsargas, kurių reikėjo gigantiškoms kalnakasėms, tad kitus holdus ir Veirus reikėjo iškasti rankomis.

Raitelių ir holdų gyventojų uždaviniai buvo skirtingi; skirtingos buvo ir jų gyvenimo sanklodos, kurios pamažu virto papročiais, o galų gale ir tradicijomis, tvirtomis kaip įstatymai. Paskui prasidėjo dviem šimtams Perno Apsisukimų aplink šviesulį prilygstantis periodas, kai Raudonoji Žvaigždė, vieniša sustingusi klajūnė, atsidūrė tolimajame elipsinės savo orbitos gale. Gijos į Perno dirvožemį nebekrito. Žmonės nurimo, galų gale jie atrado tokį gyvenimą, apie kurį svajojo pirmą kartą išlipę derlingoje, svetingoje planetoje. Jie ištrynė nuosmukio pėdsakus, išaugino sodus, suarė laukus, ketino kalnų šlaituose atauginti Gijų sunaikintus miškus ir netgi įstengė užmiršti, kad visai neseniai jiems grėsė išnykimas. Taikaus periodo metu drakonų giminė gausėjo ir klestėjo; laikantis anksčiau sudaryto plano buvo įkurtos keturios naujos stovyklos vulkanų krateriuose. Tiesa, per tą laiką žmonės visiškai užmiršo antrąją plano dalį. Tačiau Gijos sugrįžo. Prasidėjo naujas Praslinkimas, penkiasdešimt metų iš dangaus krintančio siaubo. Perniečiai šlovino protėvius, kurių išmintis ir apdairumas išgelbėjo juos po daugelio metų. Drakonai ugniniu alsavimu naikino ore krintančias Gijas, gindami žmonių gyvenvietes.

Tuo metu, kai Raudonoji Žvaigždė trečią kartą

priartėjo prie Perno, planetoje jau nusistovėjo tvirta ekonominė-politinė struktūra, leidžianti sėkmingai kovoti su reguliariomis negandomis. Šeši Veirai - taip imta vadinti užgesusių vulkanų krateriuose įkurtas raitelių stovyklas - ėmė saugoti visą Šiaurės žemyną, suskirstę jį į šešetą sričių. Kiti gyventojai privalėjo paremti Veirus, nes juose gyvenantys kariai negalėjo eikvoti jėgų bei laiko ieškodami maisto, juolab kad aplink vulkanus nebuvo žemdirbystei tinkamos žemės. Taisiais periodais raiteliai augindavo drakonus ir apmokydavo jaunimą; Praslinkimų metu jie kovodavo su Gijomis.

Rajonuose, kur buvo gausu natūralių olų, derlinguose upių slėniuose augo miestai-holdai. Kai kurie, įsikūrę strateginėse vietose, vystėsi ypač sparčiai. Juos valdyti, nugalėti siaubą ir neviltį, kurie apimdavo Gijų atakų metu, galėjo tik stiprūs žmonės. Reikėjo išmintingų administratorių, kurie rūpindavosi maisto atsargų rinkimu bei saugojimu, kad užtektų visam periodui, kai nebus galimybės užauginti derlių. Žmonės, sugebantys gaminti įnagius iš metalo, auginti gyvulius, žvejoti, austi, išgauti rūdą (ten, kur jos buvo), būrėsi į cechus. Kiekvienas cechas turėjo po keletą dirbtuvių, paprastai įsikūrusių didžiuosiuose holduose. Viena dirbtuvė buvo laiko-

ma centrine - ten amatininkai tobulindavo savo meną, ten apmokydavo jaunimą iš kartos į kartą perduodami meistriškumo paslaptis. Kad lordai, holdų valdytojai, kurių žemėse stovėjo dirbtuvės, negalėtų pasisavinti produkcijos, amatininkams buvo suteikta savivalda. Jie pakludavo tik Vyriausiajam savo cecho meistriui, kurį išrinkdavo iš labiausiai patyrusių ir gerbiamų žmonių grupės. Vyriausiasis meistras buvo atsakingas už cecho produkciją, jos kokybę ir paskirstymą; jo cechą dirbdavo visam Pernui.

Žinoma, palaipsniui holdų valdovų bei Vyriausiųjų cechų meistrų teisės ir privilegijos išsiplėtė; gerokai daugiau jų įgijo ir raiteliai, kurie saugojo visas planetos gyvenvietes.

Taigi Raudonoji Žvaigždė nepermaldaujamai, pastoviai priartėdavo prie Perno, o paskui vėl nutoldavo nuo jo, tarytum leisdama nusiaubtai planetai atsikvėpti. Kartais nutikdavo taip, kad kitų penkių Rakbeto palydovų veikiama ji praslinkdavo pernelyg toli nuo Perno ir neįstengdavo paleisti į planetą mirtį nešančių sporų. Kartais sistemos gravitacinės jėgos tarytum stumtelėdavo Raudonąją Žvaigždę link nelaimingojo pasaulio, ir tuomet pasipildavo negailestingas Gijų lietus. Baimė pastūmėja į fanatišką tikėjimą, ir per-

niečiai šiuo atžvilgiu nebuvo išimtis. Tik raiteliai galėjo apginti Perną, tad jų padėtis planetos visuomenėje kaskart vis stiprėjo. Bet žmonijai būdinga užmiršti nemalonius, nepageidautinus dalykus. Rodos, jeigu ignoruosi pavojų, tuomet ir pati senojo siaubo priežastis išnyks, nuskęs užmarštyje...

Kartą Raudonoji Žvaigždė praslinko taip toli nuo Perno, kad jo dangus liko švarus. Prasidėjo klestėjimo epocha; žmonės užėmė vis naujas ir naujas turtingas žemes, kirto urvus kietose uolose, kurios tapdavo saugiomis slėptuvėmis miestams-holdams, upių slėnius paversdavo sodais ir dirbamais laukais. Perniečiai buvo tokie užsiėmę, taip įsijautę, jog nė nepastebėjo, kaip ėmė mažėti drakonų skaičius, kaip nusigyveno paskutinis Veiras - vienintelis Veiras, likęs visame Perne. Ilgą laiką Raudonoji Žvaigždė, praeities siaubas, nepatekėdavo rytų padangėje. Ir net jeigu jai buvo lemta kada nors pasirodyti, kas gi suks galvą dėl tokios tolimos ateities?

Pasikeitė penkios kartos, ir narsiujų raitelių palikuonys pateko nemalonėn. Užsimiršo legendos apie jų drąsą, herojinės senųjų laikų baladės imtos laikyti tuščiu liaupsinimu, ir tik penki paslaptiškai ištuštėję Veirai priminė ankstesniąją Dra-

kono Genties didybę.

Tačiau kelias, kuriuo skriejo negailestingoji Raudonoji Žvaigždė, turėjo neišvengiamai vėl atvesti ją prie Perno. Atėjo metas, ir grėsmingoji raudonoji akis vėl įsižiebė pasmerktosios planetos priešaušrio danguje - tačiau jos mirguliavimas tik sužadindavo žmonių širdyse neaiškų nerimą. Ir tiktai vienas iš nedaugelio likusiųjų bronzinių raitelių - F'laras, Mnemento raitelis - tikėjo, kad senose legendose slypi tiesa. Šias mintis jis patikėjo F'norui, Kanto raiteliui, savo suvestiniam broliui, ir šis jam pritarė. Tikėjimas nepaprasta raitelių paskirtimi uždegė jų širdis; kad ir kokias baisybes žadėjo ateitis, ji raiteliams atrodė geresnė už beprasmišką egzistenciją vieninteliame Perno Veire.

Kai Bendeno Veiro gimimų aikštelėje mirštanti drakonų karalienė padėjo paskutinį Auksinį Kiaušinį, F'laras ir F'noras nusprendė pasinaudoti proga ir perimti Veiro valdžią. Pagal seną paprotį raiteliai išskrido į Paiešką, kad surastų merginą, sugebėsiančią atlikti Patvirtinimo apeigą kartu su jaunąja karaliene jos pasirodymo iš kiaušinio momentu. Ruato holde broliai surado jauną merginą, apdovanotą neįtikėtina telepatine galia ir dvasios stiprybe. Lesa buvo vienintelė kilniųjų

Ruato lordų palikuonė; visa jos šeima žuvo prieš daugelį Apsisukimų holdų tarpusavio vaidų metu.

Lesa atliko Patvirtinimą su jaunąja Ramota, naująja karaliene, ir tapo Bendeno Veiro Valdo ve. Kai jaunoji karalienė pakilo į pirmąjį vestuvinį skrydį, ją pasivijo Mnementas, bronzinis F'laro drakonas. Laikantis šventos tūkstantmetinės tradicijos F'laras tapo Veiro Vadu ir ėmė vadovauti visiems Perno raiteliams. Jie trise - Lesa, F'laras ir F'noras - sugebėjo įtikinti holdų valdovus ir meistrus, jog į Perną atslenka šiurpus pavojus. Jie ėmė beveik bejėgę planetą ruošti gynybai. Tačiau buvo aišku, kad du šimtai Bendeno drakonų neįstengs pridengti išsiplėtusių perniečių gyvenviečių. Senaisiais laikais jas gindavo šeši pilni Veirai, o gyvenamos sritys buvo kur kas mažesnės.

Vieno mokomojo skrydžio metu Lesa netyčia patyrė, kad drakonai gali ne tik akimirksniu persikelti per erdvę, bet ir keliauti per laiką. Tada, rizikuodama savo ir vienintelės planetos karalienės - drakonų giminės tęsėjos - gyvybe, Lesa nukeliavo per keturis šimtus Apsisukimų į praeitį, į tą epochą, kai baigėsi paskutinis Raudonosios Žvaigždės praslinkimas, kai visi Perno Vei-

rai, ir Bendenas, ir penketas kitų, buvo pilni raitelių bei drakonų. Penkių Veirų Vadai nujausdami, kad po ilgų herojiškų mūšių metų jų laukia nuosmukio bei sąstingio periodas, sutiko padėti savo palikuonims ir išvyko drauge su Lesa į jos laikus.

Po šio nepaprasto persikraustymo praslinko septynetas Apsisukimų. Pirmasis džiaugsmas ir dėkingumas, kurį holdai bei cechai jautė savo išgelbėtojams, spėjo atvėsti. O ir Seniesiems raiteliams, išeiviams iš praeities, nepatiko naujasis Pernas ir toji epocha, kurioje jie atsidūrė. Perne-lyg daug pokyčių įvyko per keturis šimtus Apsisukimų - pokyčių, kurie neišvengiamai turėjo baigtis praeities ir dabarties konflikto.

PIRMAS SKYRIUS

“Kaip pradėti?” - svarstė Robintonas, Vyriausiasis Perno arfininkų meistras.

Jis susimąstęs raukė kaktą palinkęs prie smėlio pilnos dėžės, stovinčios ant jo darbo stalo. Ilgą, ištįsusį jo veidą vagojo gilios raukšlės; žydros akys, paprastai žvelgiančios į pasaulį atvirai susidomėjusios, dabar patamsėjo, apsitraukė migla, bylojančia apie vidinę įtampą.

Akimirką jis įsivaizdavo, kaip smėlis nerišlaus jo murmėjimo ritmu pasidengia žodžiais bei natomis... Lyg jis, žymiausias Perne baladžių, sagų ir dainų kūrėjas, būtų išmokęs kurti mintimis. Robintonas šyptelėjo. Ir visgi jis privalo sukurti naująją baladę, kurią pirmą kartą reikės atlikti netrukus įvyksiančių Lemoso valdovo lordo Asgenaro ir lordo Larado Telgariečio sesers jungtųjų metu. Jis gavo nemažai pranešimų apie visur įsiviešpatavusią maišatį ir nepasitenkinimą - ir iš savojo cecho klajojančių muzikantų, ir būgnų ryšio kanalu. Robintonas norėjo pasinaudoti palankia proga ir priminti svečiams - kiekvienam į iškilmes atvykusiam lordui, kiekvienam meistrui - apie jų pareigą Perno raiteliams.

“Taigi, - nusprendė Robintonas, - baladės tema taps toji fantastinė Bendeno Veiro Valdovės Lesos ir jos auksinės karalienės Ramotos kelionė per laiką”. Jis puikiai prisiminė, kokį džiaugsmą bei palengvėjimą jautė lordai ir meistrai, kai penki Senieji Veirai, įveikę keturių šimtų Apsisukimų kelią, atvyko apginti Perno....

KOMENTARAI

Apsisukimas - Perno metai.

ašenotris - pernietiškas azoto rūgšties pavadinimas.

Gijos - mikozoidinės sporos. Gyvybės forma iš Raudonosios Žvaigždės; planetoms suartėjus (Praslinkimo periodu) galinčios pasiekti Perno atmosferą bei paviršių. Augdamos ir besidaugindamos sunaikina aplink visą organiką.

holdai - didžiosios Perno gyventojų dalies gyvenamoji vieta. Iš pradžių, siekiant apsisaugoti nuo Gijų, visos holdų patalpos būdavo iškertamos uolose.

Intervalas - laiko periodas tarp dviejų Gijų pasirodymų, t. y. Raudonosios Žvaigždės ir Perno suartėjimų, prilygstantis 200 Apsisukimų.

ilgasis Intervalas - už įprastinį Intervalą dvigubai ilgesnis laikotarpis. Dėl nestabilios orbitos Raudonoji Žvaigždė kartais praslenka pro Perną nepakankamai arti ir Gijos nepasiekia planetos atmosferos.

kla - karštas, žvalumo teikiantis gėrimas, gaminamas iš tam tikrų medžių žievės, skoniu

primenančios cinamoną.

Patvirtinimas - naujagimio drakono ir jo pasiri-
nkto raitelio įsiskverbimas į vienas kito sąmonę.

Praslinkimas - periodas, kurio metu Raudonoji
Žvaigždė būna ganėtinai arti Perno ir Gijos gali
įveikti planetas skiriančią erdvę. Paprastai Prasli-
nkimo periodas tęsiasi 50 Apsisukimų.

Protarpis - matmuo, kuriame nėra nei laiko, nei
erdvės sąvokos. Perno drakonai pasižymi suge-
bėjimu persikelti per Protarpį į bet kurį įprastinio
pasaulio laiko bei erdvės tašką.

Rakbetas - geltonoji G klasės žvaigždė, Perno
saulė.

Raudonoji Žvaigždė - Rakbeto sistemos plane-
ta. Sukasi aplink šviesulį nestabilia, stipriai išti-
susia elipse.

ugninis akmuo - mineralas, kurio sudėtyje yra
fosfino. Drakonai ryja ugninius akmenis, kad ga-
lėtų spjaudyti ugnimi.

Veiras - drakonų ir raitelių buveinė.

veiras - drakono ola (lizdas), greta kurios šlieja-
si raitelio būstas.